

Remissvar

Remiss - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Gislaveds kommun har getts möjlighet att yttra sig över remissen Regional indelning – tre nya län. Gislaveds kommun har tagit del av remissen och lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Gislaveds kommun ser positivt på en regionförstoring för att ge förutsättningar för likvärdig välfärd i hela landet. Det innebär att det behövs mer jämlika påverkansmöjligheter avseende infrastruktur, utbildnings- och forskningsresurser, som är viktiga för utveckling och tillväxt.

Gislaveds kommun ser mycket positivt på förslaget att statliga myndigheter med regional indelning koordineras med ny läns- och landstingsindelning. Gislaveds kommun instämmer också i att staten behöver samordnas regionalt och att länsstyrelsernas uppdrag att samordna staten regionalt bör förtydligas och förstärkas. Det är mycket viktigt att det blir en tydlighet i vad som är regionens mandat och uppdrag och vad som är länsstyrelsens mandat och uppdrag. Det är också väsentligt att statliga myndigheter och verk fördelas på ett jämnare sätt mellan de sex tänkta regionerna och också i större omfattning utlokaliseras i Sverige.

Den föreslagna regionala indelningen är en stor förändring där det är nödvändigt med bred samsyn mellan stat regioner/landsting, kommuner, näringsliv, civila samhället och andra aktörer. Gislaveds kommun anser det oerhört viktigt med delaktighet och bred samsyn innan förändringen genomförs och att även de landsting/regioner som **inte** är med i första steget görs delaktiga i planering av förändringar, t ex inom de statliga områdena.

Synpunkter på delbetänkandet

Fördel storstadsregionerna

Gislaveds kommun ser positivt på en regionförstoring för att ge förutsättningar för likvärdig välfärd i hela landet. Det innebär att det behövs mer jämlika påverkansmöjligheter avseende infrastruktur, utbildnings- och forskningsresurser, som är viktiga för utveckling och tillväxt.

Gislaveds kommun instämmer i att den obalans där de tre stora har resurser för att vara aktiva i regionala och nationella prioriteringsdiskussioner har stark påverkan på fördelning av resurser till bl a infrastruktur och forskning och att det är viktigt att förutsättningarna blir mer likvärdiga. Gislaveds kommun vill också framhålla att det även med de föreslagna

regionerna kommer att vara stora skillnader i storlek och krävas en aktiv statlig fördelningsspolitik för att förutsättningarna verkligen ska bli likvärdiga. En sådan aktiv fördelningsspolitik behövs också om den förslagna regionförstoringen inte genomförs.

En ändamålsenlig samhällsorganisation

Gislaveds kommun ser mycket positivt på förslaget att statliga myndigheter med regional indelning koordineras med ny läns- och landstingsindelning liksom på de exempel som nämns, Trafikverket, Tillväxtverket och ESF-rådet. Gislaveds kommun instämmer också i att staten behöver samordnas regionalt och att länsstyrelsernas uppdrag att samordna staten regionalt bör förtydligas och förstärkas. Det är mycket viktigt att det blir en tydlighet i vad som är regionens mandat och uppdrag och vad som är länsstyrelsens mandat och uppdrag. Gislaveds kommun har också en erfarenhet av samverkan och ärenden kring t.ex. sjöar som Fegen och Bolmen där ärenden har hanterats olika av de berörda länsstyrelserna vilket inte är bra ur rättssäkerhetssynpunkt. Det är också väsentligt att statliga myndigheter och verk fördelas på ett jämnare sätt mellan de sex tänkta regionerna och också i större omfattning utlokaliseras i Sverige.

Samverkan med statliga verksamheter och deras organisering är en av de viktigaste delarna i förslaget. Det är angeläget att staten går före med sin regionalisering, överföring av uppgifter och omlokalisering och detta måste i slutbetänkandet beskrivas tydligare. Överföring av ansvarsområden och uppgifter från staten till regionerna, främst avseende arbetsmarknadsfrågor, infrastruktur och kultur behöver belysas. Ut- och omlokalisering av statliga verksamheter är en annan angelägen fråga.

Gislaveds kommun anser att ansvar från den statliga nivån ska överföras till regioner så att frågor kan hanteras närmare medborgarna. Med ett större ansvar och tillgång till verktyg i den nära regionala strukturen inom t ex områdena arbetsmarknad och infrastruktur möjliggörs bättre samordning och förbättrade resultat. Ekonomiska resurser ska följa med de uppgifter som överförs.

Gislaveds kommun ser den statliga närvaron och servicen som mycket betydelsefull för invånarna. Det är väsentligt att den statliga organisationen på regional nivå organiseras, utvecklas och samordnas med regionerna och primärkommunernas verksamheter för samverkan med fokus på medborgarnas behov. Myndigheternas närvaro i regionen som medaktör är väsentlig. Invånarnas trygghet och möjligheter till delaktighet ökar med Försäkringskassa, Arbetsförmedling, Migrationsverk och Polis i närområdet. Detsamma gäller länsstyrelsens servicefunktioner, där närhet har betydelse för både invånare och offentliga aktörer.

De statliga myndigheter som idag har sitt säte i Jönköping är betydelsefulla för arbetstillfällen liksom för arbetsmarknadens struktur i regionen och rekryteringsmöjligheter till andra verksamheter. Det visar vikten av att statliga myndigheter om- och utlokaliseras.

Mer resursstarka län och landsting

Jämnstarka regioner

Gislaveds kommun håller med om vikten av en positiv utveckling även utanför storstadsområdena. Då kan ökad planeringskapacitet, bättre villkor för inomregional planering och förutsättningar för att överbrygga nationella stuprör vara viktigt. Eftersom de sex föreslagna regionerna inte är jämnstarka vill vi understryka vikten av att staten lyssnar till och beaktar behoven utanför storstadsområdena genom en aktiv statlig fördelningspolitik för likvärdig välfärd i hela landet.

Samverkansmönster

Gislaveds kommun vill understryka vikten av att i regionförstoringsarbetet ha fokus på tillväxt, utveckling och gränsöverskridande samarbete åt alla håll så att nya gränser inte blir till hinder. Vidare vill Gislaveds kommun lyfta fram vikten av att tänka nytt i planeringen av nya och större regioner.

Gislaveds kommun håller med om vikten av att bygga vidare på befintliga samverkansmönster även utanför de föreslagna regionerna. Samverkan sker idag utanför de föreslagna regionerna inom områden som arbetsmarknadsregioner, infrastruktur, kultur, kollektivtrafik. Denna samverkan måste stödjas och stimuleras.

En viktig förutsättning för välfungerande regioner är de funktionella och gränsöverskridande sambanden. Stråken med andra regioner är starka och måste ges goda förutsättningar även när de inte överensstämmer med den organisatoriska indelningen. Gislaveds kommun gränsar mot andra planerade regioner och förbehåller sig rätten att välja vilken region man ska tillhöra samt ställer sig inte helt främmande inför en folkomröstning kring detta.

Demokrati och legitimitet

Gislaveds kommun vill framhålla vikten av en levande regional demokrati där invånarna känner regional identitet och närhet till sina politiska företrädare även i en större region. I en större region kommer det sannolikt att blir färre förtroendevalda och längre avstånd, vilket kan försvåra för främst fritidspolitiker. Det kommer också att vara en stor utmaning att nå medborgarna med information och kunskap. En nära kontakt mellan politiker och invånare samt föreningar och lokala organisationer kommer att ställa nya krav på arbetsformer där digitaliseringens möjligheter måste tillvaratas.

För människor är kvalitet och effektivitet i verksamheten viktigt. Direktvalda politiska organ ger förutsättningar för att skapa förtroende och legitimitet genom en transparent verksamhet som kan följas avseende så väl kvalitet som kostnader.

Samverkan med kommunerna

Regionbildning i Region Jönköpings län har inneburit att samverka med länets kommuner och andra aktörer i länet blivit allt viktigare i "kommunernas region". I Region Jönköpings län finns 13 kommuner. En nära samverkan finns och ambitionen är att ständigt vidareutveckla den. I den föreslagna regionen Småland och Östergötland finns 46 kommuner. Gislaveds kommun vill framhålla vikten av en nära samverkan mellan den kommunala och regionala nivån för att på bästa sätt tillgodose invånarnas nuvarande och framtida behov samt kommunernas utveckling. I en betydligt större region behövs sannolikt nya samarbetsformer mellan kommunerna och mellan kommuner och region, vilka med automatik inte behöver följa nuvarande gränser. I t.ex. Västra Götaland bildades kommunalförbund för att lösa en del samverkansbehov. Den nya regionen ger möjligheter till nya samarbeten avseende till exempel infrastruktur, kollektivtrafik samt större arbetsmarknadsregioner.

En indelning i sex län

Den föreslagna regionen med Region Jönköpings län, Region Östergötland, Region Kronoberg samt Landstinget i Kalmar har goda förutsättningar att skapa tillväxt och utveckling. Det är positivt att begrepp som landsting och region blir enhetliga i landet.

I alla de föreslagna regionerna behövs ett gemensamt arbete för att bygga samverkansformer och förtroende. Det ger också invånare, organisationer föreningar och andra aktörer i länen samt medarbetare möjlighet att förstå, följa och bidra i förändringen.

Ett beslut under 2017 om sex regioner, som för delar av landet inte genomförs förrän 2023 innebär en lång tid till genomförande. Det riskerar att ha en hämmande inverkan på utveckling i befintliga organisationer. Frågan om när indelningsdelegerade tillsätts är väsentlig.

Förslag på tre indelningsändringar

Förslaget på indelning i tre nya län och landsting från 2018 och 2019 innebär en förändring i flera steg. Det är en stor förändring där det är nödvändigt med bred samsyn mellan stat regioner/landsting, kommuner, näringsliv, civila samhället och andra aktörer.

Länsstyrelser i de föreslagna länen

Gislaveds kommun stödjer förslaget att länsstyrelsernas verksamhet bör bedrivas vid fler verksamhetsorter än enbart respektive residentsstad.

För residentsstäder, liksom för övriga "kärnor" i de nya regionerna är det viktigt med goda möjligheter till kompetensförsörjning och förutsättningar för välfungerande kommunikationer från olika delar av regionen. Hållbarhet är en viktig del i fortsatt arbete. Långa resvägar ger effekter på både miljö och effektivitet och därför behöver digitaliseringens möjligheter tillvaratas och utvecklas.

Ikraftträdande

Den föreslagna regionala indelningen är en stor förändring där det är nödvändigt med bred samsyn mellan stat regioner/landsting, kommuner, näringsliv, civila samhället och andra aktörer. Gislaveds kommun anser det oerhört viktigt med delaktighet och bred samsyn innan

2016-10-05

5(5)

förändringen genomförs och att även de landsting/regioner som **inte** är med i första steget görs delaktiga i planering av förändringar, t ex inom de statliga områdena.

Ks §294

Dnr: KS.2016.140

00

Yttrande över remiss - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)**Ärendebeskrivning**

Finansdepartementet har överlämnat delbetänkande Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48) till Gislaveds kommun för synpunkter senast den 6 oktober 2016.

I delbetänkandet föreslås tre indelningsändringar. Det är Norrlands län som bildas av de fyra nordligaste länen Västernorrlands-, Jämtlands-, Västerbottens- och Norrbottens län och landsting. Det är Svealands län bestående av dagens Dalarnas-, Gävleborgs-, Södermanlands-, Uppsala-, Västmanlands- och Örebro län. Den tredje ändringen är att dagens Västra Götalands län och Värmlands län läggs samman i ett nytt Västra Götalands län. De föreslagna ändringarna i länsindelningen ska träda i kraft den 1 januari 2018. Den förändrade landstingsindelningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Återstående indelningsändringar kommer i slutbetänkandet som ska lämnas senast den 31 augusti 2017 för ett ikraftträdande år 2023.

Regionen har tagit fram ett förslag till yttrande över delbetänkandet. Detta har behandlats vid sammanträde med Kommunalt forum den 9 september 2016 och låg som grund till diskussionen vid kommunstyrelsens sammanträde den 21 september 2016 då ledamöterna framförde synpunkter på vad som ska tas med i kommunens yttrande. Dessa synpunkter har inarbetats i förslaget till yttrande som presenteras vid dagens sammanträde. En mindre redaktionell förändring av yttrandet diskuteras.

Beslutsunderlag

Remiss - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Kommunalt forum den 9 september 2016

Kommunstyrelsen den 21 september 2016, § 271

Yttrande över remiss - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48). daterat den 22 september 2016

Yrkande

Niclas Palmgren (M), med instämmande av Carina Johansson (C), Lennart Kastberg (KD), Peter Bruhn (MP) och Gunnel Augustsson (S): Bifall till förslaget och till dagens redaktionella ändring.

Kommunstyrelsen beslutar

att anta yttrande över Remiss - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48), daterat den 5 oktober 2016.

Protokollsanteckning

Anders Gustafsson (SD) meddelar att Sverigedemokraterna anser att inte någon regionförstoring behövs.

Expedieras till:

Finansdepartementet